

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **G. G.**

skazanego za czyn z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 listopada 2025 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa 80/19

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt II K 186/17

**uchyla punkt II wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w
części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku karnym z pkt II wyroku
Sądu Okręgowego w Rzeszowie.**

[J.J.]

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Jarosław Matras

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt II K 186/17, uznano oskarżonego G. G. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 3 k.k., za które wymierzono mu karę dożywotniego pozbawienia wolności. W punkcie II. tego wyroku, na podstawie art. 40 § 1 i 2 k.k., orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 8 lat. W kolejnych punktach wyroku oskarżonego G. G. uznano za winnego popełnienia czynów: z art. 278 § 1 i 5 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z art. 270 § 1 k.k., z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., z art. 270 § 1 k.k., z art. 242 § 1 k.k., z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., a także zasądzono od niego obowiązki kompensacyjne. Orzeczone wobec oskarżonego kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono, wymierzając G. G. karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonych i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. II AKa 80/19, zmienił zaskarżony wyrok w odniesieniu do G. G. w ten sposób, że w punkcie I. uchylił orzeczenie o karze łącznej, zmienił opis i kwalifikację prawną czynu na art. 148 § 1 k.k., skazując oskarżonego za ten czyn na karę dożywotniego pozbawienia wolności, a w miejsce orzeczonych kar jednostkowych wymierzył karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności. W punkcie II zaskarżony wyrok utrzymał w mocy w pozostałym zakresie.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny, na korzyść skazanego G. G. , w zakresie zawartego w punkcie II rozstrzygnięcia o utrzymaniu w mocy pkt II wyroku Sądu Okręgowego i zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia naruszenie prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 40 § 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., polegające na zaniechaniu uchylecia, orzeczonego wobec oskarżonego G. G. wyrokiem Sądu I instancji (pkt II), w związku ze skazaniem za czyn kwalifikowany z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. (pkt I), środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych, przy równoczesnej zmianie zaskarżonego wyroku Sądu *meriti*, poprzez wyeliminowanie z opisu przypisanego

oskarżonemu w punkcie I czynu ustawowych znamion wskazujących na motywację zasługującą na szczególne potępienie oraz zakwalifikowanie zachowania oskarżonego jako wyczerpującego ustawowe znamiona art. 148 § 1 k.k. w sytuacji, gdy orzeczenie - na podstawie art. 40 § 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r. - środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych było możliwe jedynie w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie”.

Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w zaskarżonej części i utrzymanego nim w mocy rozstrzygnięcia zawartego w pkt II orzeczenia Sądu I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Podniesione w kasacji uchybienie, polegające na rażącym i mającym istotny wpływ na treść wyroku naruszeniu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 40 § 2 k.k., w jego brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., znajduje potwierdzenie w treści zaskarżonego wyroku, którym nie uchylono środka karnego polegającego na pozbawieniu G. G. praw publicznych. Przywołany przepis stanowił, że *„Sąd może orzec pozbawienie praw publicznych w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie”*.

Sąd odwoławczy zmienił bowiem wyrok Sądu I instancji w zakresie, w jakim oskarżony G. G. został skazany za popełnienie przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 3 k.k., które stanowiło typ kwalifikowany zbrodni zabójstwa - w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, na zbrodnię zabójstwa w typie podstawowym z art. 148 § 1 k.k. Tymczasem przypisanie zbrodni zabójstwa w typie podstawowym wyklucza możliwość orzeczenia wobec sprawcy środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych, albowiem zbrodnia ta nie została popełniona w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie. Sąd *ad quem* dostrzegł swoje uchybienie, wskazując w uzasadnieniu orzeczenia, że w związku ze zmianą

punktu I. zaskarżonego wyroku i uznaniu G. G. za winnego zabójstwa J.Ś. w typie podstawowym z art. 148 § 1 k.k., należało również wyeliminować z treści tego wyroku punkt II., dotyczący orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych, czego jednak nie uczyniono przez przeoczenie (s. 47-48 uzasadnienia).

Dodać należy, że ewentualną możliwość orzeczenia środka karnego z art. 40 § 2 k.k. G. G. generowało także przypisanie czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za który wymierzono karę 5 lat pozbawienia wolności. Jednak czyn ten polegający na przywłaszczeniu mienia nie został uznany przez żaden z orzekających w analizowanej sprawie Sądów za występki popełniony w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, wymagającej wyjątkowego napiętnowania. Za pozostałe czyny nie wymierzono natomiast kary przewyższającej 3 lata pozbawienia wolności jak wymagał tego wskazany art. 40 § 2 k.k.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że brak było przesłanek do orzeczenia wobec G. G. przedmiotowego środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych w związku z którymkolwiek z jednostkowych skazań. Oskarżony został w ten sposób pozbawiony zagwarantowanych konstytucyjnie praw obywatelskich, pomimo braku ku temu ustawowych przesłanek. W rezultacie, wyrok w zaskarżonej części zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego, co miało istotny wpływ na jego treść, a to z kolei skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku w części, w jakiej nie uchylono rozstrzygnięcia o rzeczonym środku karnym, bez jednoczesnej potrzeby wydawania w tej kwestii orzeczenia następczego.

Na marginesie powyższych rozważań nasuwa się uwaga z urzędu i wobec treści pisma skazanego z dnia 12 października 2015 r. (k. 48 akt SN), że w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie zasiadał negatywnie testowany w Sądzie Najwyższym sędzia X.Y., co jednak wobec daty wydania zaskarżonego kasacją wyroku – 28 listopada 2019 r., w kontekście uchwały Składu Połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20, a w szczególności jej pkt. 3., nie mogło skutkować stwierdzeniem zaistnienia tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Małgorzata Wąsek-Wiaderek Jarosław Matras Paweł Wiliński